

Lenny Clarhäll

Träskulpturer & litografier
I ett gränsland
Galleri Versalen
Sundsvalls Konstförening
29 mars – 12 april 2008

Skymtar djurens verklighet

Lenny Clarhäll är en konstnär som har gjort starkt avtryck i Västernorrland. Det var nämligen han som skapade bronsskulpturen i Lunde till minne av dödsskjutningarna av arbetare i Ådalen 1931. Nu ställer han ut på galleri Versalen i Sundsvall.

Minnesmärket i Lunde invigdes 1981. Det visar en häst som blir rädd för demonstranternas fanor och stegrar sig, vilket utlöser skottlossningen. De skulpturer och litografier som Lenny Clarhäll ställer ut på Versalen är inte lika dramatiska, men temat är fortfarande djur, laddade med osynlig, inre sprängkraft. Utställningen handlar om djur i gränslandet mellan myt och verklighet.

Det första jag ser när jag kommer in i galleriet är en enorm renkrona av trä som hänger i taket. Vid sidan av den står ett stort svart kattdjur med magen full av gräs. Och på en hylla utmed väggen ligger en enhörning och slöar. Den har ett högt guldglänsande horn som pekar rakt upp. Kanske är det någon sorts fallossymbol tänker jag, men fullföljer inte tanken. Det som griper tag i mig är i stället den magiska atmosfär som finns i rummet, en doft av någonting främmande och annorlunda, någonting utanför den värld där vi människor lever. Lenny Clarhäll föddes 1938 i Västergötland men kom som sommarbarn till Dorotea i Västerbotten. Där, i byn Svanavattnet, tillbringade han varje sommar fram till 1979 och det har påverkat hans bildskapande. Litografen Tigerbrand (2006) visar en tiger som går förbi utanför stugfönstret i Svanavattnet. Men den där tigern utanför fönstret dök upp redan 1976 i Lenny Clarhälls bildvärld. Han är en konstnär som utvecklar och tolkar sina motiv om och om igen. Bilder och bildfragment återkommer i olika former. Enhörningen finns både som litografi och skulptur, liksom det stora svarta kattjuret från Afrika, "Terra Africa", vars mage är stoppad med gräs från Tanzanias stäpper.

Lenny Clarhäll gestaltar djuren med stor ömhet, som om han ville försvara dem mot människornas rovdrift på dem och deras livsmiljöer. En varghona står där för sig själv och ser ledsen ut. Hon heter Ylva och finns i den nordiska mytologin tillsammans med vargen Ulf. Lenny Clarhäll har gjort honom också, men han har fått stanna hemma. Renkronan i taket tillhör så klart samernas mytologi.

Det flesta skulpturerna är gjorda i björk som bearbetats med bandsåg och rasp. En mindre skulptur, Gauguins hund, finns i både trä och brons i olika storlekar.

Hunden förekommer ofta i Paul Gauguins teckningar och målningar. I utställningen finns också "Tahiti", en skulptur av en Gauguin-inspirerad söderhavskvinna och en hund.

En serie stjärnskulpturer i brons är udda i sammanhanget. De ser ut som bilden av en stjärna som faller, fast tredimensionell.

Skulpturen Leda och svanen består av ett vackert kvinnoansikte och en svan. Svanar kan vara ganska bitska men kvinnans ansiktsuttryck antyder att hon njuter av uppvaktningen. Motivet, som återkommer gång på gång i konsthistorien, är hämtat ur den grekiska mytologin och visar hur guden Zeus förvandlat sig till en svan för att förföra prinsessan Leda. Han lyckas.

Boken "Lenny Clarhäll, skulptör" med texter av bland andra Gunilla Lundahl och Johan Cullberg ger en samlad bild av konstnärskapet. Den kom ut 2007 i samband med en utställning på Konstakademin, och finns på Versalen.

Text och foto: Karin Kämsby